

بازگشت ترامپ و دو سناریوی محتمل

مراسم تحلیف مجدد دونالد ترامپ به عنوان رئیس جمهور آمریکا، شب گذشته در کنگره برگزار شد. تحلیل عملکردوی در دوره ریاست جمهوری پیشین، می‌تواند در پیش‌بینی مواضع وی در دوره جدید راهگشا باشد. از منظر سیاست خارجی، عملکرد ترامپ در دوره گذ شته نشان‌دهنده عدم تعهد وی به بسیاری از معاهدات چندجانبه بین‌المللی و اولویت دادن به منافع ملی آمریکا به‌شکلی که منافع جهانی را نادیده می‌گرفت است. وی با اتخاذ دکترین «خروج از معاهدات»، از پیمان‌های مهم بین‌المللی متعددی خارج شد. این پیمان‌ها شامل موارد زیر می‌شوند:

پیمان پاریس: این پیمان بین‌المللی درباره تغییرات اقلیمی است و کشورها را متعهد به کاهش تدریجی تولید گازهای گلخانه‌ای می‌کند. خروج آمریکا از این پیمان نشان از بی‌توجهی به مسائل زیست‌محیطی جهانی و نگرانی‌های مربوط به گرمایش زمین داشت.

پیمان منع موشک‌های هسته‌ای میان‌برد: این پیمان بین آمریکا و شوروی سابق منعقد شده و هدف آن جلوگیری از مسابقه تسلیحاتی در زمینه موشک‌های با برد متوسط بود. خروج آمریکا از این پیمان، به افزایش تنش‌های نظامی و مسابقه تسلیحاتی دامن زد و تلاش‌های چندین‌ساله بین‌المللی برای خلع سلاح را بی‌نتیجه‌گذاشت.

یونسکو:خروج آمریکا از سازمان یونسکو، با توجه انتقاد این سازمان از رژیم صهیونیستی، نشان از بی‌اعتنایی به نهادهای فرهنگی بین‌المللی و تلاش برای اعمال فشار بر سازمان‌های بین‌المللی داشت.

شورای حقوق بشر سازمان ملل: خروج آمریکا از شورای حقوق بشر سازمان ملل، با توجه انتقاد این شورای از رژیم صهیونیستی، نشان از بی‌اعتنایی به نهادهای بین‌المللی حافظ حقوق بشر و تلاش برای اعمال فشار بر سازمان‌های بین‌المللی داشت.

پیمان آسمان‌های باز: این پیمان برای شفاف‌سازی فعالیت‌های نظامی از طریق اجازه پرواز هواپیماهای شناسایی بر فراز کشورهای عضو بود. خروج از آن باعث کاهش شفافیت در فعالیت‌های نظامی و افزایش بی‌اعتمادی بین‌کشورها شد.

پیمان مودت با ایران: این پیمان نشان از روابط دیپلماتیک پیشین بین ایران و آمریکا داشت که با خروج ترامپ از آن، موجب تنش بیشتر در روابط دو کشور شد. **برجام:**خروج آمریکا از برجام (برنامه جامع اقدام مشترک) که توافقی بین ایران و گروه ۵+۱ (شامل پنج عضو دائم شورای امنیت سازمان ملل و آلمان) بود، نشان از عدم پایبندی آمریکا به توافقات بین‌المللی و ایجاد تنش در منطقه داشت.

پیمان مهاجرت سازمان ملل (پیمان نیویورک): این پیمان راجع به حقوق پناهندگان است. خروج از آن نشان‌از بی‌توجهی به حقوق پناهندگان و مسائل انسانی داشت.

آژانس امداد رسانی و کارایی برای آوارگان فلسطینی: این آژانس به آوارگان فلسطینی کمک می‌کند. خروج از آن نشان از بی‌توجهی به مشکلات انسانی و مسائل مربوط به آوارگان فلسطینی داشت.

پیمان تجاری اقیانوس آرام: این پیمان تجاری منطقه‌ای، منافع اقتصادی بسیاری از کشورها را شامل می‌شد. خروج از آن نشان از اولویت‌دهی به منافع اقتصادی آمریکا به شیوه‌ای که منافع شریک‌های تجاری را در نظر نمی‌گرفت، داشت. این اقدامات نشان از وجود معیار دوگانه و اولویت‌دهی صرف به منافع ملی آمریکا، فارغ از منافع جهانی و تعهدات بین‌المللی، دارد. با توجه به پیشینه فوق، دو سناریو محتمل است: اول، تغییر رویکرد آمریکا نسبت به دوره قبل و تعدیل مواضع وی در عرصه بین‌الملل و دوم، تداوم رویکرد گذشته و تشدید سیاست‌های خصمانه وی اما در هر دو سناریو، اولویت وی رقابت اقتصادی با چین و بهبود وضعیت آمریکا به نفع منافع ملی خود است. درخصوص منطقه خاورمیانه و روابط با ایران، با توجه به سابقه دوره گذشته، احتمال مذاکره با ایران ضعیف و احتمال اعمال فشار حداکثری بیشتر است. انتخاب اعضای کابینه جدید نیز این احتمال را تقویت می‌کند. با این حال همه معتقدند جمهوری اسلامی ایران، به‌عنوان یک قدرت بلامنازع منطقه‌ای، به دنبال برقراری صلح و امنیت منطقه‌ای است و هرگونه اقدام خصمانه علیه خود و جریان مقاومت را با واکنش قاطعانه و مقتدرانه پاسخ خواهد داد. سیاست خارجی، دفاعی و امنیتی ایران، ثابت و مشخص است. انتظار می‌رود که کابینه ترامپ با در نظر گرفتن منافع ایران، تصمیمات عاقلانه‌ای اتخاذ کند تا منطقه از بحران خارج شود. آتش بس اخیر میان رژیم‌صهیونیستی و فلسطینیان نشان از افول قدرت این رژیم دارد و امید است آمریکا سرمایه‌گذاری خود بر این رژیم را کاهش دهد. با این حال از دیدگاه ایران، حفظ آمدکی کامل دفاعی در برابر هرگونه تهدید بالقوه، ضروری است.

«باید هرچه می‌توانیم خود را در داخل مقتدر کنیم و دل به بیرون نبندیم، چراکه هرکس به بیرون دل ببندد، وقتی با فشارها مواجه می‌شود خلع سلاح خواهد شد.»

این صحبت‌های رهبر

معظم انقلاب در ۱۲ مردادماه ۱۳۹۲ و در زمان مراسم تنفیذ دکتر حسن روحانی به عنوان رئیس دولت یازدهم است. روزی که چشم‌ها به این مسأله بود که با قدرت گرفتن دولت جدید در ایران قرار است کلید حل مشکلات داخلی در واشنگتن و ژنو و لوزان جست و جو شود. اما فرمان قوه عاقله نظام مبنی بر این بود که راه حل از مسیر استحکام ساخت درونی قدرت می‌گذرد. چرا که بر اساس دیدگاه آیت‌ا... خامنه‌ای «در مناسبات بین‌المللی سهم هر کشوری به قدر قدرت درونی اوست؛ هر مقداری که واقعاً درون اقتدار داشته باشد، سهمش از مجموعه مناسبات بین‌المللی به همان نسبت بالاتر است». این اظهارنظر به وضوح نشان می‌دهد در نگاه ایشان، «قدرت درونی» یک کشور نه تنها از نظر نظامی و امنیتی، بلکه در جنبه‌های اقتصادی، علمی، فرهنگی و اجتماعی نیز اهمیت دارد و می‌تواند موجب تأثیرگذاری بیشتر در عرصه‌های جهانی شود.

از همین رو ایشان بارها تأکید کرده‌اند که «در داخل کشور خیلی امکانات وجود دارد که اگر چنانچه نگاه ما – چه در زمینه‌های اقتصادی، چه در زمینه‌های فرهنگی، چه در زمینه‌های گوناگون دیگر – [به آنها باشد و] اگر بتوانیم از این نیروهای داخلی استفاده کنیم، کلید حل مشکلات اینجاست». بنابراین، ایشان به وضوح و شفافیت اعلام کرده‌اند که راه حل مشکلات کشور در داخل است و با توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های داخلی می‌توان به طور مؤثر به حل معضلات پرداخت و در برابر فشارهای خارجی ایستاد. این نگاه، برخلاف دیدگاه‌هایی است که در مقاطع مختلف تاریخ به دنبال راه‌حل‌هایی از طریق تعامل و توافق با دشمنان بوده‌اند. در حقیقت، رهبر انقلاب بر این باور است که در هر بحران یا چالشی، اگر از ظرفیت‌های داخلی و توانمندی‌های خود استفاده کنیم، نه تنها مشکلات را حل خواهیم کرد بلکه به تدریج

«جام جم» از تأکيدات مکرر رهبر معظم انقلاب بر «استحکام درونی نظام»

به‌ویژه در بازدید دیروز از نمایشگاه پیشگامان پیشرفت، گزارش می‌دهد

فرامتن یک بازدید دوساعته ونیمه

چهره به چهره با عناصر قدرت داخلی

تولید داخلی نیز مطرح کردند. این بازدید در شرایطی صورت گرفته است که برخی صداها بار دیگر بر مسیر شکست خورده مماشات جویی با آمریکا اصرار دارند و مذاکره با دولت جدید این کشور را نسخه پیچی کرده و دچار خطای محاسباتی در انتخاب مسیر درست هستند. رهبر معظم انقلاب اما چهره به چهره و زانو به زانو با تولیدکنندگان، شرکت‌های مختلف بخش خصوصی و کارآفرینان نشسته و ضمن دلگرمی دادن به آنها دستورات لازم را برای تقویت ایشان به دولت‌مردان ارائه کردند. این اقدام رهبر انقلاب نشان می‌دهد اعتماد به ظرفیت‌های داخلی کشور و تقویت تولید ملی برای ایشان از هر راه حل دیگری واجب‌تر است.

به همین دلیل ایشان صریحا وزیر نیرو را برای هدرفرت گاز در کشور خطاب قرار داده و می‌گویند «هنوز می‌گویید می‌خواهیم این کار را انجام بدهیم، عمل کنید!» یا در جای دیگر به وزیر بهداشت یادآور می‌شوند که حل مشکلات

در حالی که دونالد ترامپ به دنبال اعمال سیاست

فشار حداکثری علیه ایران است، سخنان مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و رئیس‌جمهور اوکراین نشان از یک تقسیم‌کار برای فضا‌سازی رسانه‌ای ضدا ایرانی دارد.

مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که ظاهرا عادت کرده به جای اظهارات فنی در حوزه تخصصی خود، به عنوان تحلیلگر سیاسی شناخته شود، این بار در اظهاراتی مداخله جویانه از لزوم مذاکره ایران با ترامپ سخن گفت. وی در نشست داووس گفت: ایران باید به‌منظور جلوگیری از وارد شدن به درگیری دیگری در منطقه غرب آسیا به توافق درباره فعالیت‌های هسته‌ای خود با رئیس‌جمهور آمریکا دست پیدا کند. توصیه گروسی به توافق ایران با دولت ترامپ، درحالی‌است که ایران به‌رغم خروج یکجانبه دولت آمریکا از توافق هسته‌ای در سال ۲۰۱۸ در دور اول ریاست‌جمهوری ترامپ، به تعهدات خود

یادداشت

علی اکبر حمیدزاده | نماینده مجلس شورای اسلامی

نقش کلیدی مردم در پیشرفت کشور

رهبر معظم انقلاب همواره بر حضور مردم در اداره نظام در ابعاد مختلف تأکید داشته‌اند، در واقع اگر حضور مردم نبود، انقلاب اسلامی به پیروزی نمی‌رسید و تداوم پیدا نمی‌کرد. حضور مردم اصلی‌اصولی و اساسی است که در نظام مآتعریف شده است. در اصل ششم قانون اساسی بر این موضوع تأکید شده که مردم رکن اصلی هستند. دراصل ۱۷۸ نیز تأکید شده اداره امور کشور بر آرای مردمی است. در مورد بازدید مقام معظم رهبری از دستاوردهای علمی دربخش خصوصی، ایشان به وزاییی که در جلسه حضور داشتند تأکید کردند که باید از موسسات مردم محور یا همان بخش خصوصی استفاده کنند. اگر در اداره امور کشور محور مینا بر استفاده از استعداد و ابتکار مردم باشد، انقلاب می‌تواند به اهدافی که می‌خواهد برسد. در دوران دفاع مقدس نیز با همراهی مردم توانستیم به پیروزی برسیم و نقش مردم همواره کلیدی

گزارش

استقبال گروسی و زلنسکی از سیاست فشار حداکثری علیه ایران

در متن توافق متعهد بوده و تنها پس از یک‌سال ونیم تحمل تحریم‌ها و بدهعی شرکای اروپایی از تعهدات داوطلبانه در توافقی هسته‌ای فاصله گرفت.

ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین نیز در نشست داووس در اظهاراتی خصمانه با تکرار اتهام حمایت پهبادی ایران از روسیه گفت: «اروپا و آمریکا باید علیه تهدید ایران اقدام کنند.»

تهدیدات ترامپ علیه درآمد نفتی ایران و اظهارات گروسی و زلنسکی باعث شده برخی تحلیلگران به این مسأله اشاره کنند که احتمالا وی تقلا خواهد کرد تا تحریم‌های دیگری را به‌طور نمایشی بر کشورمان اعمال کند، چراکه عملا چیزی برای تحریم باقی نمانده است. این موضوع که بیشتر یک جنگ تبلیغاتی – رسانه‌ای است در ادامه سیاست تصاعد تنش از سوی غرب برای عقب‌نشینی ایران از مؤلفه‌های قدرت ارزیابی می‌شود.

یادداشت

سید شمس‌الدین حسینی | نماینده مجلس شورای اسلامی

توسعه بخش خصوصی، راه حل ناترازی‌ها

مقام معظم رهبری در بازدید اخیرشان از نمایشگاه توانمندی‌ها و دستاوردهای بخش خصوصی، مجددا بر تقویت توانمندی‌های بخش خصوصی به عنوان تنها راه پیشبرد کشور تأکید کردند. در واقع ایشان از مدت‌ها قبل چنین تأکیدی داشتند و نمونه مهم این تأکید هم ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی توسط ایشان است. معنای این سیاست آن‌که دولت به جز حوزه‌های خاص باید مدیریت و مالکیت بنگاه‌ها و فعالیت‌های اقتصادی را به بخش غیردولتی بسپارد. طبق این ابلاغیه، بخش غیردولتی شامل بخش خصوصی، بخش تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی است و اساسا سازمان خصوصی‌سازی هم به دنبال ابلاغ و برای اجرای این سیاست شکل گرفت. بنابرین در نگاه مقام معظم رهبری توسعه بخش خصوصی به خصوصی‌سازی بنگاه‌های دولتی محدود نمی‌شود، بلکه ایشان همواره تأکید داشته‌اند باید با توجه به آنچه در خود قانون اساسی آمده و با توجه به سیاست‌های ابلاغی مذکور، فضا را برای فعالیت بخش خصوصی باز کرد و حتی نام‌گذاری‌های ابتدای سال ایشان مثلا رونق تولید با مشارکت مردم، ناظر به همین نگاه رهبری است. هرچجا که ما ناترازی داریم، مربوط به جایی‌است که دولت جارا برای بخش خصوصی تنگ کرده است. بنابرین ما اگر قرار است درمورد خصوصی‌سازی اولویت‌گذاری کنیم، از همین حوزه انرژی و زیرساخت‌های مرتبط با آن شروع کنیم، چرا که الان به‌دلیل حضور پرهزینه و با بهره‌وری پایین دولت در این حوزه با مشکل روبه‌رو هستیم و همین حوزه جایی‌است که دولت باید فضای حضور بخش خصوصی را فراهم کند. ما در قانون اصل ۴۴ ممنوعیت‌ها و محدودیت‌ها را برداشته‌ایم ولی واقعیت این است که در عمل به شیوه‌های مختلف، فضای کسب‌وکار را برای بخش

بخش خصوصی در ارتباط با پرداخت‌شدن مطالبات آنها برای تولید تجهیزات درمانی در دولت باید حل و فصل شود. این جملات، تذکراتی هستند به مسئولان که فقط با اقدام عملی می‌توان مشکلات را حل کرد و وقت‌کشی و وعده‌های بدون عمل، وضعیت کشور را بهبود نمی‌بخشد.

ظرفیت جهان آسیایی

رهبر معظم انقلاب در بازدید از نمایشگاه پیشگامان پیشرفت صرفا به مسأله ظرفیت‌های داخلی بسنده نکردند. برخلاف آنچه دشمنان تلاش دارند تا جامعه‌وری اسلامی ایران را در وضعیت انزوا تصویر کنند، کشورمان با اکثریت قریب به اتفاق دنیا بجز آمریکا و رژیم غاصب صهیونیستی ارتباط دارد و ظرفیت‌های بی‌شماری از دنیا بیش روی چشم ایرانیان است. ۱۵ کشور همسایه با بازار و مؤلفه‌های مختلف فرصت بی‌ظییری در اختیار ایران قرار داده‌است که به‌نوعی منجر به محاصره ناپذیری شده است. علاوه بر این، قدرت‌های اقتصادی و سیاسی نوظهور در دنیا نیز که با یکجانبه‌گرایی و استنناگرایی آمریکایی مخالفند، هر روز در حال قدرت گرفتن هستند. به‌نوعی می‌توان گروه کشورهای عضو بریکس و سایر کشورهای صف عضویت آن را محفلی برای این مهم در نظر گرفت. رهبر معظم انقلاب نیز به نماینده اتاق بازرگانی ایران توصیه می‌کند علاوه بر کشورهای همسایه روابط خود را با کشورهای بزرگ شرقی مثل چین و روسیه بیشتر کنند.

نتیجه‌گیری فرامتن این بازدید در شرایط کنونی جهانی بر این مسأله مهم تکیه دارد که مسیر پیشینه کردن قدرت در ایستادگی و استفاده از ظرفیت‌های داخلی است که سال‌های متمادی در نام‌گذاری‌های سالانه مورد توجه بوده است.

این رویکرد نقشه‌راه کشور را در حمایت از تولید، شرکت‌های دانش بنیان، بخش خصوصی، رشد علمی، خنثی‌سازی تحریم‌ها و توسعه روابط با قدرت‌های غیرغربی جهانی نشان می‌دهد. این نگاه، نه فقط در سیاست‌های اقتصادی و داخلی ایران، بلکه در برنامه‌های سالانه و راهبردهای کلان کشور نیز مشهود است و می‌تواند به عنوان الگویی برای دستیابی به اقتدار پایدار در دنیای امروز مطرح گردد.